

1% METAFIZIKA - ROVAT SZABADOS GYÖRGY EMLÉKÉRE

Ezt a rovatunkat Szabados György alapította, és ő válogatta bele a szövegeket annyi éven át. Halála óta a rovatot az ő emlékének szentelve tartjuk fent. Ezúttal a JazzMa-honlapról idézünk művésztársainak és tanítványainak évfordulós megemlékezéseiből – hogy ez egyszer a rovat róla magáról szóljon.

Kodolányi Gyula

SZABADOS GYÖRGYRE EMLÉKEZNEK EGYKORI MUZSIKUSTÁRSAI

Maloschik Róbert, a JazzMa főszerkesztőjének körkérdései

Ma öt éve távozott a magyar jazz történetének egyik legnagyobb hatású (sőt, a szabadzenében a legnagyobb hatású!) zongorista-zeneszerzője, dr. Szabados György. Öt egykori muzsikust kérdezem.

M. R.: *Mikor és hogyan hallottatok először Szabados Györgyről?*

RÁDULY MIHÁLY: Már 1962-63 tájékán a Dália nevezetű jazzklubban, még a *B-A-C-H élmények* lemezfelvétele előtt, mely a Qualiton Modern Jazz Anthológia IV-V.-ben szerepel (1964).

BENKŐ RÓBERT: Valamikor a 70-es évek közepén hallottam először, nem nagyon értettem, hogy mit játszik, de lenyűgözött az a tiszta energia, ami áradt a zenéből.

GRENC SÓ ISTVÁN: 70-es évek második fele – *Az esküvő* című lemezt hallottam.

GERÖLY TAMÁS: *Az esküvő* című lemeze volt az első információ, még beatzenész koromban. Ösztönösen megvettem, s néha hallgattam. Élőben talán Nagykanizsán, a 70-es évek végén hallottam.

MEZEI SZILÁRD: Legelőször a *Szabraxtondos* című lemezt hallottam, mint nagy Braxton-rajongó, és ezzel párhuzamosan Bicskei Zoltántól kaptam Szabados-lemezeket, kazettafelvételeket. Élőben először egy újvidéki szólókoncertet hallottam 1990-ben, és ekkor ismerkedtünk meg személyesen is, Tolnai Ottó újvidéki házában.

M. R.: *Milyen hatással volt rátok a zenéje?*

R. M.: Egész addig, amíg nem játszottam vele, semmilyen hatással, sőt, nem is tetszett – utólagos mérséklésre szolgáljon, hogy akkor és még jó ideig fanatikus („ortodox”?) jazz-„rajongó” voltam.

G. I.: Megerősített abban, amit éreztem, gondoltam arról, hogy miért is zenéljen az ember. Ne egy trendi külsőt követve élje rövidke életét... És ne hazudjon!

G. T.: Félelmetes, megdöbbentő, lenyűgöző volt nekem!

M. Sz.: Számomra, amióta megismertem a zenéjét, s ez nagyjából egybeesik azzal az időszakkal, amikor magam is elkezdtem foglalkozni az improvizatív zenével, az egyik legmeghatározóbb – párhuzamosan Bartók zenéjével.

M. R.: *Mettől meddig játszottatok vele? Milyen formációkban?*

R. M.: Először 1970 februárjában egy rádiófelvételen a Friedrich Karcival, Debreceni Csabával plusz két bőgő (még mindig nincs hatás!), majd '72-től több mint egy évet – az első próbától a hatás visszavonhatatlan!

B. R.: A 80-as évek közepén kerültem be a zenekarba (MAKUZ), de később a szeptetben és trióban is játszottam vele végig, amíg játszott.

G. I.: Szabados szeptett. MAKUZ.

G. T.: Azt hiszem '84-ben kerültem be a MAKUZ-ba, és szinte rögtön indult a trió a Dresch Misivel. Duóban egyszer voltunk a Lengyel Kultúra Házában. Haláláig vele muzsikáltam.

M. Sz.: Aktívan 2002-től kezdtünk játszani duóban, és ezzel párhuzamosan többször kaptam meghívást az MAKUZ-zenekarba. A zenei és emberi kapcsolatunk élete végéig tartott.

M. R.: *Milyen hatással volt rátok a szellemisége?*

R. M.: Elég meghatározóan – mely még most is egyre erősödik.

B. R.: Mivel évekig szinte minden kedden egész nap együtt voltunk vele, rengeteget beszélgettünk, és nagy hatással volt azt hiszem mindannyiunkra. Főleg ahogy a zene spiritualitásáról beszélt. A szabad muzsikálásba az ő irányításával avatódunk be, és mindent, amit tőle tanultunk a mai napig visszük magunkkal.

G. T.: Műveltsége, tisztasága elnémított, nehezen oldódtam fel a társaságában. Ő Családfő volt! Minden megnyilvánulására figyelni kellett. Ízlése, mosolya, tekintete itt van bennem. Őrzöm a szemét. Tiszta és lenyűgöző beszédét.

M. Sz.: A magam részéről a közelmúltunk egyik legnagyobb magyar gondolkodójának tartom, hihetetlenül mély, nagyon széleskörűen tájékozott volt, de ugyanakkor organikusan gondolkodó, az élet és a mű-

vészet minden szegmensével kapcsolatban. És nem mellékesen, egy nagyon szeretetreméltó, végtelenül őszinte és szerény személyiség is volt, ugyanakkor meg nem alkuvó és nagyon szigorú értékítéletű.

M. R.: *Hogyan őrzitek/viszitek tovább életművét?*

R. M.: Egy kisszámú, de egyre bővülő csoporttal azon munkálkodunk, hogy mindent összegyűjtsünk, ami a zenei és szellemi munkásságából fennmarad: eddig közel 150 felvétel és 671 írás, interjú stb. (a mai napon). Akit netán érdekel, megtalálhatja a neten The World of György Szabados címszó alatt.

B. R.: Az életművét egy pár fanatikus őrzi és rendszerezi, mi, akik játszottunk vele, igyekszünk segíteni őket ebben. Zenéjét néha különleges alkalmakkor játszunk.

G. I.: Játsszuk kompozícióit, tovább élünk úgy, ahogy eddig – értem ez alatt a szabadosi élet- és világszemléletet.

G. T.: Az improvizáció szeretete és igaz értéke a magyar népzene átiszúrva, átélve. Ez az iránytűm! Szeretnék hű maradni ehhez az iránytűhöz! Erkölcs és intellektus a zenében. Ezek az ő jegyei, én csak a papagáj vagyok. Triómmal játszunk darabokat tőle, pontosabban érleljük őket.

M. Sz.: Elsősorban annak a szellemiségnek és zenének (röviden szólva a magyar improvizatív zene) az éltetésével, amit egész életében képviselt, és aminek éltetése és folytatása a legfontosabb volt a számára is. Ezen kívül a műveinek, az életművének az éltetésével, kottáinak digitalizálásával, műveinek játszásával.

M. R.: *Hol és mikor játszátok legközelebb Gyuri zenéit?*

R. M.: Én majd mindennap – itthon, felvételnél.

B. R.: Jelenleg nem tudok róla, hogy lenne konkrét időpont.

G. I.: Mivel minden próbálkozásunk zátonyra futott – puszipajtások híján –, hogy a fővárosban koncerttel tiszteleguessünk. Június 24-én Békéscsabán, a megyei könyvtárban.

G. T.: Sajnos ritkán, nem vagyok jó szervező. Július 15-én Rábapatonán szeretném szólóban megidézni.

(www.JazzMa.hu/hirek/2016/06/10/szabados-gyorgyre-emlekeznek-egykori-muzsikus-tarsai)

2016. június 10.